

MEMORIE VAN ANTWOORD

(Ingezonden 4 februari 1969.)

Nr. 5

De ondergetekende heeft, mede namens de overige ondertekenaren van het wetsontwerp, de eer het voorlopig verslag van de vaste Commissie voor Justitie als volgt te beantwoorden.

Dat vele leden zich ingenomen toonden met de voorgestelde wetswijziging, die de Wet op de economische delicten nog wat helderder en overzichtelijker maakt, stemt de ondergetekende tot voldoening. Hij is voorts erkentelijk voor de instemming met de voorstellen over het hoger beroep en het beroep in cassatie.

Bij de behandeling van de Wet op de niet-ambtelijke corruptie (*Handelingen Tweede Kamer 1967*, blz. 339) heeft de ondergetekende verklaard dat de gedachte bepaalde regels uit de Wet op de economische delicten naar het commune strafrecht over te brengen hem aantrekkelijk voorkwam. De toen besproken gedachte behelsde evenwel niet het onder de werking van de Wet op de economische delicten brengen van bedrogsdelicten, doch slechts het ten aanzien van deze en dergelijke delicten creëren van dezelfde opsporingsbevoegdheden als in de Wet op de economische delicten zijn vastgelegd. Deze gedachte is inmiddels door de Commissie-Feber in studie genomen.

De door verscheidene leden uitgesproken zorg dat de verwijdering van de z.g. kenletters uit artikel 1 de overzichtelijkheid zou kunnen schaden en dientengevolge de raadpleging zou kunnen bemoeilijken, kan de ondergetekende niet delen. Het komt hem integendeel voor dat de verwijdering van de kenletters bij de raadpleging van de wet bepaalde voordelen kan opleveren. Dit voorkomt nl. het ontstaan van hiaten en de dubbele bezetting van een bepaalde kenletter, zoals in het verleden is voorgekomen. Het vermijden van de wetten, waarop de W.E.D. betrekking heeft, in chronologische volgorde, zal de raadpleging aanzienlijk vergemakkelijken. Het eerst citeren van de titels en daarna van de betrokken artikelen van deze wetten – dit in afwijking van de bestaande tekst – is eveneens geschied ter bevordering van de overzichtelijkheid. Dezelfde leden was het moeilijk gevallen alle bestaande voorschriften in het voorgestelde artikel 1 te traceren. Als bijlage bij deze memorie van antwoord is thans een vergelijkend overzicht gevoegd. Dit zal er, naar de ondergetekende vertrouwt, in voldoende mate toe kunnen bijdragen de genoemde moeilijkheid op te lossen.

De ondergetekende wijst er op dat ook in de bestaande wets tekst voor de meerderheid van de onder artikel 1 W. E. D. vallende wetten is aangegeven van welke artikelen overtreding een economisch delict oplevert. Bij een minderheid wordt alleen de citeertitel van de wet, zonder nadere specificatie vermeld. Om redenen van consequentie en van rechtszekerheid komt het de ondergetekende gewenst voor, de wijze van vermelding van laatstbedoelde groep wetten aan het voor de meerderheid gevolgde systeem aan te passen. Zowel voor de justitabelen als voor het opsporings- en vervolgingsapparaat is het van belang zo nauwkeurig mogelijk te weten van welke wettelijke voorschriften de overtreding een strafbaar feit, i.c. een economisch delict, oplevert. Van de onvolmaaktheid van de mens en ook van de op mensenwerk berustende abstractie, die wetgever genoemd wordt, is de ondergetekende overtuigd. Hoewel bij het aangeven van de betrokken artikelen een grote mate

van zorgvuldigheid is betracht, is in theorie niet uit te sluiten dat toch hier of daar een vergissing zou kunnen zijn gemaakt. Een groot gevaar levert dit echter niet op. Hoogstens zou kunnen blijken dat overtreding van een bepaald voorschrift tegen de oorspronkelijke bedoeling in niet tot een strafoplegging zou kunnen leiden. Dit geringe en steeds ten gunste van de justitiabelen werkende risico kan wel worden aanvaard.

Artikel 40 van de Wet op de economische delicten is niet vervallen. De in het voorlopig verslag geciteerde vermelding in de editie Fruin 1967, dat dit wel het geval zou zijn, moet op een vergissing berusten. Waarschijnlijk heeft een verwisseling plaats gehad met het, wel vervallen, artikel 42.

Monsterneming op grond van artikel 21, eerste lid, W.E.D. mag zoals de tekst uitdrukkelijk zegt, slechts geschieden in het belang van de opsporing. Hetzelfde moet worden aangenomen voor de bevoegdheid, bedoeld in artikel 23, tot het doen stilhouden en controleren van vervoermiddelen. Dit volgt naar de mening van de ondergetekende uit de plaatsing in titel III. Men zou dit al kunnen afleiden uit de plaatsing in de W.E.D., die, zoals de considerans zegt, regelen vaststelt voor de opsporing, vervolging en berechting van economische delicten. Ter voorkoming van misverstand wordt in de hierbij gevoegde nota van wijziging voorgesteld de formulering van artikel 23 op dit stuk aan die van de artikelen 21 en 22 aan te passen.

Men kan de woorden „in het belang van de opsporing” niet los zien van de context van de Wet op de economische delicten. Bij de handhaving van bepaalde economische voorschriften (vooral inzake kwaliteitseisen) kan de opsporing zich niet alleen richten op gevallen waarin sprake is van een concrete verdenking van een door een bepaalde persoon gepleegd delict. Zijn er aanwijzingen, dat een economisch voorschrift niet is nageleefd, dan brengt het belang van de opsporing mee dat door monsterneming e.d. wordt nagegaan waar zich in concreto een overtreding voordoet.

In de gevallen dat de wetgever daarenboven de behoefte voelt aan bevoegdheden tot monsterneming en het doen stilhouden en controleren van voertuigen in het kader van een administratief toezicht, zonder dat direkt gezegd kan worden dat dit in het belang van de opsporing geschiedt, behoort hierin afzonderlijk bij de wet te worden voorzien. Dit is ook herhaaldelijk gebeurd. Verwezen kan b.v. worden naar artikel 20

van de Warenwet, artikel 34 van de Mijnewet continentaal plat, artikel 59 van de Wet Autovervoer Goederen en artikel 15 van het ontwerp-Landbouwkwaliteitswet. De bevoegdheden op grond van de Wet op de economische delicten en die op grond van bijzondere wetten zullen elkaar overigens vaak overlappen.

De Algemene wet inzake de douane en de accijnzen heeft, voor wat haar werkingssfeer betreft, een ruimere strekking dan het bevorderen van de opsporing, vervolging en berechting van strafbare feiten. Artikel 23 van de Wet op de economische delicten enerzijds en de artikelen 82 e.v. van de Algemene wet inzake de douane en de accijnzen anderzijds kunnen daarom niet op één lijn worden gesteld. Voor zover de fiscale wetgeving model heeft gestaan voor bepaalde voorschriften in de Wet op de economische delicten, is dit uiteraard de oudere fiscale wetgeving geweest en niet de uit 1961 daterende Algemene wet inzake de douane en de accijnzen. Beide bevatten echter mede controlebevoegdheden (met name ten behoeve van visitatie) die ruimer zijn dan tot dusverre in algemene zin bij economische delicten noodzakelijk zijn geacht.

Naar aanleiding van de in de laatste alinea van het voorlopig verslag door een lid gestelde vraag kan het volgende dienen. De W.E.D. is vele malen door andere wetten gewijzigd. Het ligt in de lijn der verwachtingen dat dit zich ook in de toekomst zal voortzetten. Door deze vele incidentele wijzigingen is de geldende tekst van artikel 1 W.E.D. nogal onoverzichtelijk geworden. Het voorgelegde wetsontwerp strekt ertoe dit te corrigeren en tevens het systeem van artikel 1 zodanig aan te passen dat toekomstige incidentele wijzigingen door andere wetten de overzichtelijkheid niet meer zullen aantasten. Soms kunnen door andere wetten ook wel eens onvolkomenheden ontstaan. In artikel 2, tweede lid, van de geldende tekst van de W.E.D. wordt b.v. verwezen naar artikel 27 van de Warenwet en naar artikel 27 van het Buitengewoon Besluit Arbeidsverhoudingen, terwijl in artikel 1 W.E.D. de verwijzing naar deze beide voorschriften sedert de Wet van 30 juni 1967, *Stb.* 277, juist was verdwenen. Voor zover de ondergetekende kan nagaan waren aan deze en dergelijke kleine onvolkomenheden echter geen materiële rechtsgevolgen verbonden.

De Minister van Justitie,
C. H. F. POLAK.